

הוראת נושאים רגישים

הוראה על חיי מהגרים

הקורסים שפותחו ב-DEMO עוסקים בחיי עולים ומהגרים בדרכים שונות ורבות. הקורסים מציעים **ידע** כגון תיאוריות או עובדות סטטיסטיות כדי להבין הגירה, את הגורמים לה ואת השלכותיה. רוב הקורסים מדגישים את חשיבות הרפלקסיה ומודעות עצמית בנוגע **לעמדות וגישות** של הסטודנטים ומקורותיהם באמצעות מגע עם החוויה הרגשית שלהם. כמה קורסים מבקשים לשפר את הכישורים והיכולות של הסטודנטים כדי **להעצים** אותם להיות **פעילים** בעבודתם, במסגרות חינוכיות או בחיי היומיום.

הגישה החינוכית ההוליסטית שלנו מספקת הזדמנויות ומעמידה אתגרים. החוויות של הסטודנט (המורה) הדהוד רגשותיהם ותחושותיהם, ומחשבות של סטודנטים על אופן פעולה מקבלים מקום חשוב בהוראה. הדבר מרמז שגם השוני בין הסטודנטים יוביל לדיון, ואולי להתנגדות או אפילו לעימות בכיתה. גישה זאת הולמת חינוך בחברות דמוקרטיות, שכן יש בה ניסיון להקנות אמפתיה והבנה. הוראה אינה עוסקת במתן "התשובה הנכונה" לכל דבר, אלא מלווה את הסטודנטים בנתיב הלמידה האישי שלהם. לכן, אנו ממליצים למורים להיות מודעים לעקרונות אתיים, כדלקמן (Wehling, 1977):

העברת ידע

מורים מחויבים לאמת. זה מחייב מחקר קפדני למצוא מקורות מוכרים, רציניים, ואמינים. ברור שעובדות שקריות צריכות להיקרא בשמן.

עידוד רפלקסיה

אם ניתנת לסטודנטים הזדמנות לעשות רפלקסיה על עמדותיהם ואמונותיהם כלפי הגירה, חשוב שמטרתה תהיה לחנכם לשיקול דעת עצמאי. כדי להבטיח זאת, המורים צריכים לטפח הבדלים. יש לשקף דעות

Disclaimer: "This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

מגוונות באופן כללי (בחברה, במדע וכדומה) ובכיתה (עם סטודנטים). לכן על המורים לאפשר ויכוח, ולהיזהר שדעותיהם הפרטיות לא ישפיעו על הדעות של הסטודנטים. שיפוט עצמאי בעקבות רפלקסיה הוא המטרה העיקרית של חינוך ערכי.

יש חריגה אחת: עמדות שאינן מתאימות לערכי הליבה של הדמוקרטיה, לזכויות האדם ולהומניות (כגון גזענות או שנאת נשים) – אסור שיישאר ללא ויכוח, ויש לדחותן בכיתה.

טיפול ברגשות

עבודה עם נושאים רגישים וחוויות אישיות, חקרי מקרים, נרטיבים או שיטות מבוססות אומנות, עשויה לעורר תחושות של אושר, תקווה או ביטחון. אך ייתכן שיתעוררו גם רגשות כמו פחד, כעס, חוסר אונים וייאוש, במיוחד בקרב אנשים החווים תהליכי הגירה בהווה. המורים צריכים להיות מודעים לכך וחשוב לעבוד עם הרגשות אלה. בה בעת, יש להימנע ממצבים רגישים מציפים לסטודנטים. מורים צריכים להחליט – על פי כישוריהם האישיים והמקצועיים, האם הם מסוגלים להתמודד עם זה. אין לעורר את רגשות הסטודנטים ללא התייחסות ראויה. כמו כן, השימוש ברגשות למטרת אינדוקטרינציה (הוראה לקבל אמונות ללא ביקורת) נוגד את מטרת DEMO.

העצמה לקראת פעולה

מטרות הפרויקט בהקשר של הגירה קשורות קשר הדוק למטרות החינוך לזכויות האדם (UN, 2011), להומניות ולערכי הליבה של הדמוקרטיה בכלל. אנחנו מעוניינים שהסטודנטים יהפכו לאקטיביסטים במקצועות החברתיים. כדי להגיע למטרה זו, על המורים להראות דוגמאות או לתת רמזים לפעולה ולהוות מודל לחיקוי. עליהם גם לתת משקל לתחומי העניין האישיים של הסטודנטים, לנטיותיהם ויכולותיהם האישיות. גישה זאת תשפר את סיכויי ההעצמה, ולבסוף עשויה להוביל לאקטיביזם.

Disclaimer: "This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

Wehling, Hans-Georg (1977), "Konsens à la Beutelsbach?" in Schiele, Siegfried & Schneider, Herbert (eds.) *Das Konsensproblem in der politischen Bildung*. Stuttgart: Klett-Verlag, p. 179-180. Translation into english: <https://www.lpb-bw.de/beutelsbacher-konsens.html> [18.08.2019]

United Nations Declaration on Human Rights Education and Training (2011), <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Education/Training/Pages/UNDHREducationTraining.aspx> [18.08.2019]

Disclaimer: "This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."